

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

08/05/2025

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Dijital Mecralar
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 9-5-2025	Esas No: 2/3102

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
0 8 Mayıs 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 8 Mayıs 2025
No: 625882

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

GENEL GEREKÇE

4 Mayıs 2007 tarihinde yürürlüğe giren 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, Türkiye’de dijital alanı düzenleyen ilk kapsamlı yasal çerçeve olma özelliğini taşısa da, geçen on sekiz yıl içerisinde hem içerik hem uygulama yönünden birey hak ve özgürlükleriyle bağdaşmayan bir yapıya dönüşmüş; hukuk devleti ilkesinin temel taşlarıyla, ifade özgürlüğüyle ve Anayasa ile çelişen bir araç halini almıştır. Başlangıçta belirli suçlarla mücadele etmek amacıyla çıkarılan bu Kanun, zamanla kapsamını aşarak siyasi, sosyal ve bireysel ifade alanlarını sınırlayan, keyfi idari müdahaleleri mümkün kılan ve yargı denetimini dışlayan bir mekanizmaya evrilmiştir.

5651 sayılı Kanun’un temel sorunlarının başında, içerik çıkarma, erişim engelleme ve bant daraltma gibi ağır müdahalelerin idari kurumlar eliyle, çoğu zaman yargı kararı olmaksızın uygulanabilmesi gelmektedir. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun resen veya yürütmenin talebiyle verdiği erişim engeli kararları; Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar veya başka kamu otoritelerinin “gecikmesinde sakınca bulunan haller” gerekçesiyle verdikleri müdahale yetkileri, yargı güvencesi olmaksızın temel haklara yapılan doğrudan birer saldırıdır. Bu uygulamalar, demokratik hukuk devletinde kabul edilmesi mümkün olmayan bir idari vesayet rejimi yaratmakta; ifade, eleştiri ve muhalefet hakkını fiilen işlevsiz hale getirmektedir. Sosyal medya platformlarında kullanıcı hesaplarının askıya alınması, hesaplara yönelik bant daraltma tehdidi, reklam yasağı gibi uygulamalar bu Kanun sayesinde yasal kılıfa bürünmüş durumdadır.

Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Kanun’un birçok maddesini geçmişte iptal etmiştir. Özellikle içeriklere yönelik erişim engelleme veya içerik çıkarma kararlarının idari makamlar tarafından verilmesini mümkün kılan düzenlemeler, Anayasa’nın 13. ve 26. maddelerinde güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklere aykırı bulunmuştur. Mahkeme, erişim engelleme kararlarının ancak bağımsız ve tarafsız yargı mercileri tarafından verilebileceğini, idari makamların bu yetkiyi kullanmasının hukuk devleti ve kuvvetler ayrılığı ilkelerini ihlal edeceğini açıkça ortaya koymuştur. Ancak iptal edilen hükümlerle birlikte, Kanun’un sistematigi içinde varlığını sürdüren diğer maddeler hâlâ ifade özgürlüğü üzerinde ciddi baskı oluşturmaya devam etmektedir. Bu durum, Kanun’un parça parça değişikliklerle düzeltilemeyeceğini; aksine, tümünden kaldırılarak yeni bir düzenleme yapılması gerektiğini göstermektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) içtihatları da 5651 sayılı Kanun’un ruhuyla çelişmektedir. AİHM, ifade özgürlüğünün yalnızca düşüncenin ifade edilmesi değil, aynı zamanda bilgiye ulaşma, bilgi edinme ve bilgi paylaşma hakkını da kapsadığını sürekli vurgulamaktadır. Mahkeme, internet ortamındaki içeriklerin, özellikle kamusal tartışma ve eleştiri niteliği taşıyan yayınların idari yollarla engellenmesini, demokratik toplum düzenine aykırı bulmakta; bu tür müdahalelerin ancak zorunlu, ölçülü ve yargı denetimine tabi olması halinde meşru kabul edilebileceğini belirtmektedir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

5651 sayılı Kanun, bu içtihatlarla aykırı olarak internet ortamındaki içeriklere hızlı ve kolay erişim engeli getirilmesini mümkün kılmakta; birçok durumda mahkeme kararı dahi olmadan, yalnızca bir kurumun takdiriyle haberler, yorumlar, paylaşımlar ve hesaplar ortadan kaldırılabilir. Bu durum ifade özgürlüğünün, haber alma hakkının ve kamuoyunun bilgilendirme hakkının açık ihlalidir.

Yukarıda sıralanan anayasal ve uluslararası hukuk bağlamındaki sorunlara ek olarak, 5651 sayılı Kanun uygulamada da keyfiliğe, belirsizliğe ve hukuki güvensizliğe yol açmaktadır. Özellikle erişim sağlayıcıların sorumlulukları, içerik ve yer sağlayıcıların yükümlülükleri, kamuoyuna ve kullanıcılara açık biçimde belirlenmemiştir. Kimi zaman yurt dışı kaynaklı içeriklerin tamamına, kimi zaman yalnızca hesaplara veya platformlara uygulanan erişim engelleri; çoğu zaman tek bir haber veya paylaşım nedeniyle tüm platformun kapatılması, kamu otoritesine geniş takdir yetkisi tanımakta ve bu yetkinin sınırları yasal olarak belirlenmemektedir. Bu da, hukukun en temel ilkelerinden biri olan “belirlilik” ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir. Ayrıca bu uygulamalar, yurttaşların hangi davranışlarının cezalandırılacağına dair öngörülebilir bulunamamasına ve ifade özgürlüğü alanını “otosansür” ile daraltmasına neden olmaktadır.

Bugün dijital çağda, bireylerin ifade ve düşünce özgürlüğü yalnızca fiziksel ortamlarda değil, esasen dijital mecralarda şekillenmekte ve yaşamaktadır. Dolayısıyla bu alandaki düzenlemelerin özgürlük temelli, insan haklarına dayalı, şeffaf, hesap verebilir ve etkili yargı denetimine açık olması zorunludur. 5651 sayılı Kanun ise tam aksine, dijital alanı bir “denetim sahası” olarak görmekte; yurttaşları potansiyel suçlu gibi ele almakta ve kamu otoritesine keyfi müdahale imkânı tanımaktadır. Bu anlayış, demokratik hukuk devletiyle bağdaşmamaktadır.

Bu nedenlerle, 5651 sayılı Kanun’un tümüyle yürürlükten kaldırılması zorunlu hale gelmiştir. Ancak bu kaldırma işleminin ardından oluşabilecek düzenleme boşluğunun önüne geçmek ve yasama organına yeni, çağdaş, özgürlükçü bir yasal çerçeve hazırlama imkânı vermek amacıyla Kanun’un yürürlükten kaldırılmasının altı ay süreyle ertelenmesi öngörülmektedir. Bu süre zarfında yasama organı, Anayasa’ya, AİHM içtihatlarına ve temel hak ve özgürlükler rejimine uygun, ifade ve düşünceyi açıklama hürriyetini esas alan, dijital hakları güvenceye alan kapsamlı ve yeni bir internet düzenlemesi hazırlamakla yükümlüdür. Yasa koyucu, bu süreçte hukuk devleti ilkesine bağlı kalmalı ve bireyin temel haklarını önceliklendiren bir dijital kamu politikası üretmelidir.

Bu Kanun Teklifi, Türkiye’de hem ifade özgürlüğünün alanını genişletmek hem de bireylerin dijital haklarını anayasal güvenceye almak için atılacak tarihi bir adım niteliği taşımaktadır.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - 5651 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasıyla, ifade ve basın özgürlüğüne müdahale niteliği taşıyan, idari yollarla erişim engelleme ve içerik kaldırma gibi düzenlemelerin yürürlükten çıkması sağlanmaktadır.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA

Mustafa BİLİCİ
İzmir Milletvekili

**5651 SAYILI İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ
VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ
HAKKINDA KANUNUN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1 - 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2 – Bu kanun yayımı tarihinden itibaren 6 ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 3 - Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Tel. : (0312) 4206056-57

Faks : (0312) 4202312

E-mail : mustafa.bilici@tbmm.gov.tr

Adres : TBMM Halkla İlişkiler Binası 2. Kat F Koridor Oda No: 224 06543-ANKARA